

“YESUS, ROTI HIDUP, MEMBERI KEKUATAN UNTUK HIDUP”
JEZUS, HET LEVENDE BROOD, GEEFT KRACHT OM TE LEVEN

1 Raja-raja 19:1-8

<p>Selain Musa, nama Elia selalu ada dalam ingatan banyak orang Israel. Elia adalah seorang nabi Allah yang hidup di masa raja Ahab di kerajaan Israel Utara. Ketika Elia hidup, banyak orang Israel Utara menyembah Baal atau Asyera, bukan TUHAN. Itu terjadi karena pengaruh Izebel, istri raja Ahab, lebih kuat daripada suaminya. Ahab ini ternyata adalah anggota “persuti”, “perkumpulan suami takut istri”. Walaupun Ahab adalah seorang raja, dia tidak berani memerintahkan istrinya untuk stop mempengaruhi rakyat Israel Utara supaya meninggalkan TUHAN.</p>	<p>Naast Mozes heeft de naam Elia altijd in het geheugen van veel Israëlieten gestaan. Elia was een profeet van God die leefde in de tijd van koning Achab in het Noordelijke Koninkrijk van Israël. Toen Elia leefde, aanbaden veel Noord-Israëlieten Baäl of Asjera in plaats van de HEER. Dit kwam doordat de invloed van Izebel, de vrouw van koning Achab, sterker was dan die van haar man. Deze Achab bleek lid te zijn van "persuti", het "perkumpulan suami takut istri (genootschap van mannen die vrouwen vrezen)". Hoewel Achab een koning was, durfde hij zijn vrouw niet te bevelen om te stoppen met het beïnvloeden van het volk van Noord-Israël om de HEER te verlaten.</p>
<p>Elia terpenggil untuk mengajak umat TUHAN di Israel Utara bertobat dan kembali ke jalan TUHAN. Oleh karena itu Elia mengerjakan pelayanan demi nama TUHAN. Dengan karunia dari TUHAN, Elia mengerjakan pelayanan kasih disertai dengan mukjizat-mukjizat. Ketika di rumah seorang janda di Sarfat, Elia mengadakan mukjizat Tuhan melalui tepung dan minyak yang tidak berkurang. Lalu ketika anak janda itu mati, mukjizat kebangkitan terjadi melalui Elia. Semua itu adalah kesaksian hebat dari Elia untuk kebesaran nama TUHAN.</p>	<p>Elia was geroepen om het volk van de HEER in het noorden van Israël op te roepen om zich te bekeren en terug te keren naar de wegen van de HEER. Daarom bediende Elia in de naam van de HEER. Met de gave van de HEER verrichtte Elia een bediening van liefde die gepaard ging met wonderen. In het huis van een weduwe in Zarefath verrichtte Elia een wonder van God door meel en olie die niet verminderden. Toen de zoon van de weduwe stierf, gebeurde het wonder van de opstanding door Elia. Dit waren allemaal grote getuigenissen van Elia voor de grootheid van de naam van de HEER.</p>

<p>Elia memantapkan cita-cita hidupnya, yaitu menghancurkan semua pemujaan kepada Baal dan Asyera sehingga raja Ahab, Izebel, dan rakyat Israel Utara bertobat. Elia membunuh 450 nabi Baal di tepi sungai Kison, suatu tindakan yang sangat radikal. Elia melakukan itu demi cita-citanya, yaitu menghancurkan semua pemujaan kepada Baal dan Asyera, sehingga orang-orang Israel bertobat. Elia berpikir, dengan tindakan radikalnya itu, cita-citanya sukses.</p>	<p>Elia maakte er zijn levensdoel van om alle Baäl- en Asjera-aanbidding te vernietigen zodat koning Achab, Izebel en het volk van Noord-Israël tot inkeer zouden komen. Elia doodde 450 profeten van Baäl aan de oevers van de rivier Kishon, een zeer radicale daad. Elia deed dit omwille van zijn doel, namelijk het vernietigen van alle aanbidding van Baäl en Asjera, zodat het volk Israël zich zou bekeren. Elia dacht dat hij met zijn radicale actie zijn doel zou bereiken.</p>
<p>Namun, apa yang dikerjakan Elia tidak membuat raja Ahab dan istrinya bertobat. Sebaliknya, Izebel, istri Ahab, menjadi semakin liar. Izebel bersumpah untuk membunuh Elia. Dalam 1 Raja-raja 19:1-2 dituliskan, <i>“Ketika Ahab memberitahukan kepada Izebel segala yang dilakukan Elia dan perihal Elia membunuh semua nabi itu dengan pedang, maka Izebel menyuruh seorang suruhan mengatakan kepada Elia: Beginilah kiranya para allah menghukum aku, bahkan lebih lagi dari pada itu, jika besok kira-kira pada waktu ini aku tidak membuat nyawamu sama seperti nyawa salah seorang dari mereka itu.”</i></p>	<p>Maar wat Elia deed, deed koning Achab en zijn vrouw niet tot inkeer komen. In plaats daarvan werd Jezebel, de vrouw van Achab, nog wilder. Izebel zwoer Elia te doden. In 1 Koningen 19:1-2 lezen we: <i>"Achab vertelde Izebel alles wat Elia had gedaan, ook dat hij alle profeten ter dood had gebracht. ² Toen liet Izebel Elia de volgende boodschap overbrengen: ‘De goden mogen met mij doen wat ze willen als u morgen om deze tijd niet hetzelfde lot ondergaat als zij.’"</i></p>
<p>Elia yang super itu menjadi sangat ketakutan. Entah mengapa. Kemudian Elia melarikan diri, pergi ke wilayah Yehuda. Elia bahkan pergi jauh ke padang gurun seorang diri. Dituliskan pada 1 Raja-raja 19:4a: <i>“Tetapi ia sendiri masuk ke padang gurun sehari perjalanan jauhnya, lalu duduk di bawah sebuah pohon arar.”</i></p>	<p>De super Elia werd erg bang. Ik weet niet waarom. Toen vluchtte Elia en reisde naar het gebied van Juda. Elia ging zelfs in zijn eentje diep de wildernis in. We lezen in 1 Koningen 19:4a: <i>"en zelf trok hij één dagreis ver de woestijn in. Daar ging hij onder een bremstruik zitten."</i></p>
<p>Di bawah pohon arar, Elia merenungkan hidupnya, mengingat kembali apa yang</p>	<p>Onder een bremstruik dacht Elia na over zijn leven en over wat hij voor de naam</p>

<p>telah dikerjakannya bagi nama TUHAN. Misi, kesaksian dan pelayanannya bagi umat Israel Utara ternyata tidak berhasil. Lalu Elia berkata (ayat 4b): <i>“Cukuplah itu! Sekarang ya TUHAN, ambillah nyawaku, sebab aku ini tidak lebih baik dari pada nenek moyangku.”</i></p>	<p>van de HEER had gedaan. Zijn missie, getuigenis en bediening van het volk van Noord-Israël waren niet succesvol geweest. Toen zei Elia (vers 4b): <i>“Het is genoeg geweest, HEER. Neem mijn leven, want ik ben niet beter dan mijn voorouders.”</i></p>
<p>Kata-kata Elia ini keluar dari hati yang gelisah dan marah. Kata-kata “cukuplah itu” bukanlah kata-kata syukur, tapi itu adalah kata-kata putus asa. Perhatikan apa yang Elia lakukan berikutnya. Elia berbaring dan tidur di bawah pohon arar itu. Elia tidak sedang berserah diri kepada TUHAN. Elia sedang merasa sedih, kecewa, marah, dan tidak punya semangat lagi untuk hidup.</p>	<p>Deze woorden van Elia kwamen uit een verontrust en boos hart. De woorden "het is genoeg geweest" waren geen woorden van dankbaarheid, maar het waren woorden van wanhoop. Let op wat Elia daarna deed. Elia ging liggen en sliep onder een bremstruik. Elia gaf zich niet over aan de HEER. Elia voelde zich verdrietig, teleurgesteld, boos en had geen levenslust.</p>
<p>Lalu seorang malaikat datang kepada Elia dan berkata, “Bangunlah, makanlah!” Ada di sana roti dan sebuah kendi berisi air. Elia makan dan minum, kemudian ia tidur lagi. Ini menandakan bahwa Elia benar-benar tidak punya gairah hidup lagi. Pikir Elia, “Untuk apa aku menjalani hidup, mengerjakan ini atau itu untuk TUHAN tapi hasilnya nol!”</p>	<p>Toen kwam er een engel naar Elia en zei: "Sta op en eet wat" Er was een brood en een kruik water. Elia at en dronk en ging toen weer slapen. Dit gaf aan dat Elia echt geen passie meer voor het leven had. Elia dacht: "Waar heb ik voor geleefd, dit of dat doen voor de HEER met nul resultaat!"</p>
<p>Elia kecewa dengan kenyataan hidup ini. Apa yang terjadi dalam kenyataan hidup tidak sesuai dengan cita-citanya. Elia sedih. Oleh karena itu, Elia berkata, <i>“Cukuplah itu! Cukup aku jalani hidup seperti ini! Sekarang, ya TUHAN, ambillah nyawaku.”</i></p>	<p>Elia was teleurgesteld in de realiteit van het leven. Wat er in de realiteit van het leven gebeurde, kwam niet overeen met zijn idealen. Elia was verdrietig. Daarom zei Elia: "Het is genoeg geweest! Ik heb er genoeg van om zo te leven! Nu, Heer, neem mijn leven."</p>
<p>Jemaat kekasih Tuhan. Sesuatu yang indah dituliskan pada ayat 7, <i>“Tetapi malaikat TUHAN datang untuk kedua kalinya dan menyentuh dia serta berkata: Bangunlah, makanlah! Sebab kalau tidak, perjalananmu nanti terlalu jauh bagimu.”</i> Menurut saya, terjemahan</p>	<p>Geliefde gemeente van God. Er staat iets moois in vers 7: <i>“Maar de engel van de HEER kwam terug, raakte hem opnieuw aan en zei: ‘Sta op en eet wat, anders is de reis te zwaar voor je.’</i> Ik denk dat de NBV21 vertaling hier duidelijker is.</p>

<p>Alkitab NBV21 lebih jelas di sini.</p>	
<p>Ternyata TUHAN tetap ingin agar Elia melanjutkan perjalanan hidupnya. TUHAN tahu bahwa perjalanan hidup Elia masih jauh dan masih harus menghadapi tantangan dan persoalan. Oleh karena itu, TUHAN menyediakan roti dan air supaya Elia mampu melanjutkan hidupnya. Roti dan air yang TUHAN sediakan itu adalah kekuatan dan penghiburan bagi Elia, supaya Elia punya semangat lagi untuk hidup, walaupun kenyataan hidup tidak selalu sesuai dengan harapan.</p>	<p>Het bleek dat de HEER nog steeds wilde dat Elia zijn reis voortzette. De HEER wist dat Elia nog een lange weg te gaan had en nog voor uitdagingen en problemen stond. Daarom zorgde de HEER voor brood en water, zodat Elia verder kon gaan met zijn leven. Het brood en water dat de HEER gaf, waren kracht en troost voor Elia, zodat Elia weer de geest had om te leven, ook al was de realiteit van het leven niet altijd in overeenstemming met de verwachtingen.</p>
<p>Cerita Elia dalam episode ini berakhir pada 1Raja-raja 19:8: <i>“Maka bangunlah ia, lalu makan dan minum, dan oleh kekuatan makanan itu, ia berjalan empat puluh hari empat puluh malam lamanya sampai ke gunung Allah, yakni gunung Horeb.”</i> Dalam tradisi Yahudi, angka 40 merupakan simbol perjalanan atau proses pembentukan diri melalui berbagai tantangan dan percobaan.</p>	<p>Elia's verhaal in deze aflevering eindigt in 1 Koningen 19:8: <i>"Elia stond op, en toen hij had gegeten en gedronken liep hij, gesterkt door dit voedsel, veertig dagen en veertig nachten door de woestijn, tot hij bij de Horeb kwam, de berg van God."</i> In de Joodse traditie symboliseert het getal 40 een reis of een proces van zelfvorming door verschillende uitdagingen en beproevingen.</p>
<p>Perjalanan umat Israel dari Mesir ke tanah perjanjian berlangsung selama 40 tahun. Injil Lukas menuliskan selama tinggal 40 hari 40 malam, Yesus mengalami percobaan di padang gurun. Nah, Elia menjalani proses pembentukan diri melalui berbagai tantangan dan percobaan dalam hidupnya. Dalam proses itu, TUHAN menyertai Elia dan memberi kekuatan serta penghiburan kepadanya.</p>	<p>De reis van de Israëlieten van Egypte naar het beloofde land duurde 40 jaar. Het evangelie van Lucas schrijft dat Jezus tijdens zijn verblijf van 40 dagen en 40 nachten beproevingen in de woestijn meemaakte. Elia onderging een proces van zelfvorming door verschillende uitdagingen en beproevingen in zijn leven. In dat proces was de HEER bij Elia en gaf hem kracht en troost.</p>
<p>Jemaat kekasih Tuhan. Cerita hidup Elia mungkin adalah cerita hidup kita juga. Tentu, kita tidak sama dengan Elia. Kita tidak hebat seperti Elia. Tapi, kita sama seperti Elia, punya cita-cita dalam hidup</p>	<p>Geliefde gemeente van God. Het levensverhaal van Elia is waarschijnlijk ook ons levensverhaal. Natuurlijk zijn wij niet hetzelfde als Elia. We zijn niet groot zoals Elia. Maar net als Elia</p>

<p>ini. Kita masing-masing punya cita-cita yang berbeda-beda.</p>	<p>hebben wij ambities in dit leven. We hebben allemaal verschillende ambities.</p>
<p>Dulu saya bercita-cita untuk menjadi dosen matematika. Lulus dari sekolah menengah atas, saya diterima tanpa ujian masuk di Fakultas Matematika dan Ilmu Pengetahuan Alam Universitas Gajah Mada. Namun, kenyataan hidup membuat saya tidak dapat meneruskan proses studi di perguruan tinggi. Alasannya tidak ada dana untuk studi di perguruan tinggi.</p>	<p>Ik had de ambitie om wiskundeleraar te worden. Toen ik afstudeerde aan de middelbare school, werd ik zonder toelatingsexamen toegelaten tot de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Universitas Gajah Mada. De realiteit van het leven weerhield me er echter van om verder te studeren aan de universiteit. De reden was dat er geen geld was om aan de universiteit te studeren.</p>
<p>Orangtua atau keluarga saya lainnya tidak mampu memenuhi biaya-biaya studi. Maka saya pun bekerja di sebuah kios di Kopo Bandung. Demikianlah saya menguburkan cita-cita saya. Saya bekerja sebagai pelayan kios dengan perasaan sedih dan kecewa karena tidak dapat studi di perguruan tinggi.</p>	<p>Mijn ouders of andere familieleden konden de kosten van mijn studie niet betalen. Dus werkte ik in een kiosk in Kopo Bandung. Zo begroef ik mijn ambities. Ik werkte als kioskbediende en voelde me verdrietig en teleurgesteld dat ik niet naar de universiteit kon.</p>
<p>Dari pelayan kios, kemudian saya bekerja sebagai kasir di sebuah bank swasta di Bandung. Hampir tiga tahun di bank, terakhir saya dipercaya sebagai kepala seksi bagian kas di sana. Lalu saya diajak oleh seorang nasabah untuk bekerja di perusahaannya, di sebuah pabrik tekstil di Majalaya Bandung. Setelah dua tahun lebih bekerja di pabrik itu, saya tergerak untuk studi teologi di STT Jakarta, Jalan Proklamasi 27 Jakarta.</p>	<p>Van kioskbediende werkte ik later als kassier bij een privébank in Bandung. Ik werkte bijna drie jaar bij de bank, waarvan de laatste als afdelingshoofd van de kasafdeling. Toen werd ik door een klant uitgenodigd om in zijn bedrijf te komen werken, in een textielfabriek in Majalaya Bandung. Na meer dan twee jaar in de fabriek gewerkt te hebben, maakte ik de overstap om theologie te gaan studeren aan STT Jakarta, Jalan Proklamasi 27 Jakarta.</p>
<p>Saya masih ingat ketika di-interview sebelum diterima di STT Jakarta. Seorang dosen teologi bertanya, "Mengapa kamu ingin studi teologi? Apakah menurutmu studi ini adalah panggilan Tuhan? Apakah kamu ingin menjadi pendeta?" Saya menjawab, "Saya ingin studi teologi di sini karena</p>	<p>Ik herinner me nog dat ik werd geïnterviewd voordat ik werd aangenomen bij STT Jakarta. Een theologieleraar vroeg: "Waarom wil je theologie studeren? Denk je dat deze studie Gods roeping is? Wil je dominee worden?" Ik antwoordde: "Ik wil hier theologie studeren omdat ik de docent</p>

<p>saya ingin bertemu dengan dosen yang menulis buku <i>Di Sini Kutemukan</i>. Saya ingin belajar Alkitab lebih dalam lagi kepada dia.</p>	<p>wil ontmoeten die het boek <i>Di Sini Kutemukan (Hier vind ik het)</i> heeft geschreven. Ik wil van hem meer leren over de Bijbel.</p>
<p>Saya tidak tahu apakah studi teologi di sini adalah panggilan Tuhan. Yang jelas, saya percaya bahwa Tuhan membentuk diri saya melalui berbagai pengalaman hidup, pengalaman saya bekerja di kios, di bank, di pabrik tekstil, atau mungkin nanti pengalaman studi di STT Jakarta.</p>	<p>Ik weet niet of theologie studeren hier Gods roeping is. Wat wel duidelijk is, is dat ik geloof dat God mij vormt door verschillende levenservaringen, mijn ervaring met werken in een kios, in een bank, in een textielfabriek, of misschien later mijn ervaring met studeren aan STT Jakarta.</p>
<p>Tapi, saya tidak tahu Tuhan membentuk diri saya untuk menjadi apa. Apakah nanti saya menjadi pendeta, sungguh saya tidak tahu. Yang saya tahu dan saya percaya adalah hasil pembentukan dari Tuhan itu baik dan indah. Hanya itu.” Beberapa hari setelah wawancara itu, saya menerima surat dari STT Jakarta, surat yang menyatakan bahwa saya lulus dan diterima di STT Jakarta!</p>	<p>Maar ik weet niet wat God van mij gemaakt heeft. Of ik een pastor zal worden, weet ik echt niet. Het enige wat ik weet en geloof is dat Gods vormgeving goed en mooi is. Dat is alles." Een paar dagen na het interview ontving ik een brief van STT Jakarta, een brief waarin stond dat ik was geslaagd en was aangenomen bij STT Jakarta!</p>
<p>Demikianlah saya selanjutnya menjalani studi di STT Jakarta, kampus yang dikenal dengan sebutan: “Kampus Gumul dan Juang”. Banyak peristiwa dan pengalaman di STT Jakarta membentuk diri saya. Peristiwa bertemu dan jatuh cinta dengan “boru (putri) Batak”, Debora Simatupang, yang sekarang menjadi istri saya. Peristiwa ini membentuk diri saya agar saya mampu mencintai orang lain dengan latar belakang budaya yang lain. Pengalaman studi teologi tentu juga membentuk diri saya, baik intelektual maupun spiritual.</p>	<p>Dus vervolgde ik mijn studie aan STT Jakarta, een campus die bekend staat als: "Kampus Gumul dan Juang (campus van strijd en gevecht)". Veel gebeurtenissen en ervaringen op STT Jakarta hebben mij gevormd. Ik ontmoette en werd verliefd op "boru Batak" (Batakmeisje), Debora Simatupang, die nu mijn vrouw is. Deze gebeurtenis heeft me gevormd om van andere mensen met een andere culturele achtergrond te kunnen houden. De ervaring van theologische studies heeft me zeker ook gevormd, zowel intellectueel als spiritueel.</p>
<p>Jemaat kekasih Tuhan. Dari zaman Elia sampai zaman sekarang, TUHAN selalu menjadikan kenyataan hidup ini sebagai sekolah untuk pembentukan diri kita. Oleh karena itu, ketika kenyataan hidup</p>	<p>Geliefde gemeente van God. Vanaf de tijd van Elia tot op de dag van vandaag heeft de HEER de realiteit van het leven altijd tot een leerschool voor onze vorming gemaakt. Laten we daarom, als</p>

<p>kita tidak sesuai dengan rancangan atau cita-cita kita, mari kita belajar untuk menerimanya, tidak menjadi putus asa dan hilang semangat hidup. Kalau kita sudah berusaha mewujudkan rancangan atau cita-cita kita tapi hasilnya adalah nol, alias tidak sesuai dengan keinginan kita, maka mari kita belajar untuk tetap bersyukur atas pengalaman hidup kita.</p>	<p>de realiteit van ons leven niet in overeenstemming is met onze plannen of idealen, leren dit te accepteren, niet ontmoedigd te raken en ons enthousiasme voor het leven te verliezen. Als we geprobeerd hebben onze plannen of idealen te verwezenlijken, maar de resultaten zijn nul, oftewel niet in overeenstemming met onze wensen, laten we dan leren dankbaar te blijven voor onze levenservaringen.</p>
<p>Ketidaksesuaian antara harapan atau rancangan atau cita-cita dan kenyataan hidup sesungguhnya bukanlah suatu kegagalan. Itu adalah suatu pelajaran yang sangat berarti, yang membentuk diri kita menjadi pribadi yang semakin berkualitas. Jadi, bagi kita, orang percaya, kegagalan itu tidak ada – kalau kita sudah berusaha dengan serius. Yang ada ialah kenyataan hidup yang tidak sesuai dengan harapan, rancangan, atau cita-cita kita; kenyataan hidup yang menjadi pelajaran sangat berarti bagi hidup kita.</p>	<p>De mismatch tussen verwachtingen of plannen of idealen en de realiteit van het leven is geen mislukking. Het is een zeer betekenisvolle les, die ons vormt tot een meer gekwalificeerd persoon. Voor ons gelovigen bestaat er dus niet zoiets als falen - als we het serieus geprobeerd hebben. Wat wel bestaat, is de realiteit van het leven die niet overeenkomt met onze verwachtingen, plannen of idealen; de realiteit van het leven die een zeer betekenisvolle les voor ons leven wordt.</p>
<p>Nah, pada saat kita mengalami kenyataan hidup yang tidak sesuai dengan harapan, rancangan, atau cita-cita kita, mari kita tidak berputus asa, tapi tetap memiliki semangat hidup. Kita percaya, kekuatan dan penghiburan dari Allah telah dinyatakan kepada kita di dalam Yesus Kristus. Bukankah Yesus itu roti hidup dan air hidup bagi kita?</p>	<p>Wanneer we nu de realiteit van het leven ervaren die niet in overeenstemming is met onze hoop, plannen of idealen, laten we dan niet wanhopig, maar toch de levensgeest hebben. We geloven dat Gods kracht en troost aan ons geopenbaard zijn in Jezus Christus. Is Jezus voor ons niet het levende brood en het levende water?</p>
<p>Yesus, roti hidup dan air hidup, memberi kekuatan dan penghiburan bagi kita, agar kita mampu menerima kenyataan hidup yang tidak sesuai dengan harapan, rancangan, atau cita-cita kita. Yesus, roti hidup dan air hidup, berkuasa atas kita sehingga kita mampu melanjutkan</p>	<p>Jezus, het levende brood en het levende water, geeft ons kracht en troost, zodat we in staat zijn om de realiteit van het leven te accepteren die niet in overeenstemming is met onze hoop, plannen of idealen. Jezus, het levende brood en het levende water, heeft macht</p>

perjalanan hidup kita. Bangunlah, dan berjalanlah bersama Yesus. Jadikan Yesus, roti hidup dan air hidup, sumber energi hidup kita, karena Dialah kekuatan dan penghiburan kita di sepanjang hidup kita. Amin.

over ons zodat we in staat zijn om onze reis voort te zetten. Sta op en wandel met Jezus. Maak Jezus, het levende brood en het levende water, de bron van onze levensenergie, want Hij is onze kracht en troost tijdens ons hele leven. Amen.